

Protokol for Kirkedagen søndag, den 26. april 2009 på Gottorp-skolen i Slesvig

1. Velkomst ved Helle Skadhauge

Kl. 13.00 byder medlem af forretningsudvalget, Helle Skadhauge, velkommen til Dansk Kirke i Sydslesvigs 63. Kirkedag.

2. Korte hilsner

Følgende har ordet: Kirkeminister Birthe Rønn Hornbech, Generalkonsul Henrik Becker-Christensen, Bischof Gerhard Ulrich, biskop Niels Henrik Arendt, formand for Danske Sømands- og Udlandskirker, fhv. kirkeminister A. O. Andersen, Seksmandsudvalgsmedlem og fhv. kirkeminister Torben Rechendorff, provst Viggo Jacobsen, Pastor Matthias Alpen fra Nordschleswigsche Gemeinde, Formand for Det Mellemkirkelige Råd, Poul Verner Skærved, Næstformand for det Mellemkirkelige Udvalg i Haderslev Stift, Anne Bach Larsen, Formand for Ålborg Stifts Mellemkirkelige Udvalg, Niels Grymer, Formand for Den Sønderjyske Forening af Menighedsrådsmedlemmer, Marius Nørgaard, Thorkild Sohn fra Grundtvigsk Forums Sydslesvig Udvalg, Formand for Den danske Præsteforening, Per Buchholdt Andreasen.

3. Tale v. formanden for Landsforeningen af Menighedsråd, Inge Lise Pedersen

Inge Lise Pedersens tale gengives på siderne 11-17.

4. Valg af ordstyrer

Kirkerådet foreslår Simon Faber. Der er ingen andre forslag, hvorefter han vælges med akklamation. Ordstyreren konstaterer, at forsamlingen er beslutningsdygtig, fordi Kirkedagen er lovligt indvarslet, og at der er 92 stemmeberettigede kirkedagsrepræsentanter tilstede.

5. Kirkerådets årsberetning er udsendt skriftligt som bilag 2 sammen med indkaldelsen til Kirkedagen. Den suppleres af

Provstens mundtlige tilføjelser til kirkerådets skriftlige beretning:

I en lang række af vore menigheder har der været afholdt valg til menighedsrådet på generalforsamlingen. Nogle vil derfor være nye i menighedsrådssammenhænge og her på Kirkedagen. De ældre årgange har forhåbentlig hørt det før; men skulle det ikke være tilfældet, skal alle vide, at det er en stor begunstiggelse for mig som provst at møde og arbejde sammen med så mange engagerede mennesker. Jeg er glad for at det tyske skattevæsen ikke omregner det til en "geldwerter Vorteil", for så var der ingen nettoløn tilbage.

Det er mit håb, at alle har haft tid til at læse beretningen. Et gammelt ordsprog siger: Stor forstand giver kort tale. Jeg skal være den første til at beklage, at den blev så lang. Men det er jo vigtigt, at de delegerede til DKS' højeste organ får mulighed for at orientere sig om, hvad Kirkerådet har beskæftiget sig med.

For nogle år siden var der røster fremme om, at Kirkerådet burde udsende protokollerne fra kirkerådsmøderne eller redigerede protokoller. Kirkerådet er umiddelbart hverken indstillet på åbne møder eller udsendelse af protokoller, redigerede eller ej, da disse kan misforstås, når man ikke selv har deltaget i møderne. Vi er derimod af den opfattelse, at de halvårlige kredsmøder opfylder funktionen vedrørende orientering og debat, idet der her er et direkte møde mellem de lokale menighedsrådsmedlemmer og kirkerådsmedlemmet.

I praksis viser det sig da også, at kirkerådsmedlemmet gang på gang får ideer og tanker med tilbage til kirkerådet.

Forholdet til Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK)

Vedrørende de forestående vedtægtsændringer og Kirkerådets indstilling til at der tilskrives DKS retten til at vælge et fast medlem af DSUK's bestyrelse, så ved vi endnu ikke, hvad DSUK's bestyrelse vil foreslå til DSUK's lands- og repræsentantskabsmøde i august. Det afgøres formentlig på bestyrelsens næste møde.

Når vi fra Kirkerådets side presser på og synes, at argumentationen holder, hænger det bl.a. sammen med, at DKS som den eneste af de sydslesvigske organisationer ikke er direkte forhandlingspartner med det bevilgende ministerium.

Vi deltager godt nok i budgetforhandlingerne med 6-mandsudvalget, ligesom de andre organisationer i Sydslesvig, men alle vil vide, at 6-mandsudvalget er Undervisningsministeriets udvalg. Bevillingen til DSUK's virke i Sydslesvig udgør trods alt ca. 2/3 af Kirkeministeriets samlede bevilling til DSUK.

Endvidere ligger det i strukturen for DSUK's lands- og repræsentantskabsmøde, at menighederne i Sydslesvig på forhånd er bagud hvad angår repræsentation, idet vi ikke tilgodeses fuldt hvad angår antal pastorer, nemlig 22, men kun med halvdelen. Det øvrige arbejde under DSUK kan sende én repræsentant for hvert distrikt hhv. menighed.

Kirkerådet mener, at DSUK's lands- og repræsentantskabsmøde kunne udvise den sydslesvigske Kirkedag kollegial respekt ved at tilskrive vores højeste organ, som jo består af delegerede fra vore 35 menigheder, retten til at vælge et medlem af DSUK's bestyrelse.

Denne forbundenhed praktiseres jo allerede, idet kirkekontoret under navnet "Sydslesvigs Kirkekontor" fungerer som en underafdeling af DSUK's kontor i København.

Desuden giver det anledning til bekymring, at den kollektive hukommelse i Danmark, hvad Sydslesvig angår, er voldsomt på retur og der ikke er tegn på, at det vil ændre sig foreløbigt.

Derved risikerer vi, at kommende bestyrelsesmedlemmer måtte glemme, at man ikke kan sammenligne Sydslesvig med de øvrige arbejdsgrøner under DSUK. For nok en gang at sætte det

på en kort formel: Det danske mindretal er aldrig emigreret; men er hjemmehørende. Når vedtægtsændringerne fylder så meget i år, skyldes det bl.a. at overgangsbestemmelsen og valgperioden for vores mand i bestyrelsen, Jørgen Kühl, udløber næste år, og vi da ikke længere har ret til at udpege et medlem. Der er i forvejen vedtægtsændringer undervejs i DSUK og det er nu en gang ikke godt for en organisation at skulle have fokus rettet mod vedtægtsændringer for tit.

Fælles retningslinier for opkrævning af medlemsbidrag

Dette emne har et særligt punkt på dagsordenen, så det skal ikke uddybes yderligere på nuværende tidspunkt.

Bygge og ejendomssager

Vi arbejder på folkekirkelig vis, står der i vore vedtægter. Det indebærer også, at der overenskomstmæssigt og i praksis skeles til traditioner og forståelse fra Folkekirkens sammenhænge. Indledningen i dette afsnit strejfer nogle problemer, idet præsterne på den ene side overenskomstmæssigt betaler husleje efter statens satser for tjenesteboliger. På den anden side erfarer vi, at det tyske Finanzamt ikke udregner antal kvadratmeter for en tjenestebolig på samme måde, som det efter statens regler praktiseres nord for grænsen, ligesom kvadratmeterprisen afviger.

Kirkerådet er bevidst om, at så længe vi vil fastholde bopælspligten for præsterne, er vi også nødt til at have gode og attraktive boliger, hvis vi ikke skal sakke agterud i forhold til tjenesteboliger nord for grænsen.

Præstemangel lurer i horisonten, og det vil ganske givet betyde, at den tilbudte præstegårds standard også spiller med, når interesserede kandidater melder sig.

Der findes alternativer. F.eks. ophævelse af bopælspligten. Men er vi parate til at betale prisen, for så kan vi vel heller ikke længere kræve af en præst, at vedkommende bosætter sig i sognet?

Desuden: Hvordan vil vi kunne skille det tjenstlige og menighedens ad de mange steder, hvor der rent bygningsmæssigt set er en sammenhæng mellem menighedslokaler og præstebolig?

Emnet er vigtigt.

Personligt mener jeg, at DKS skal forsvare bopælspligten så længe som muligt.

Embedssager

Kirkedagen bør hilse på de nye præster i landsdelen, Jens Bach Nielsen, Aventoft, Finn Rønnow, Valsbøl og Anita Esbjørn, Satrup.

Det er en stor glæde, at båndene til Løgumkloster Kirkemusikskole er blevet betonet i år. I dag meget markant gennem besøg af det mobile klokkespil ved Peter og Morten Langberg og ved at organist ved Helligåndskirken i Flensborg, Stephan Krueger kan give undervisning i kirken under Løgumkloster Kirkemusikskoles regi. Der er stor mangel på organister, og derfor er det vigtigt, at undervisningen kan finde sted uden at skulle slås med alt for store afstande. Forhåbentlig kan der

følges op på arrangementet den 7. marts, så endnu flere får mod på at gå i gang med uddannelsen. Tak til Charlotte Bassler, der repræsenterer Sydslesvig i bestyrelsen for kirkemusikskolen.

Det sydslesvigske Samråd

Tillad her en mere personlig kommentar.

Peter Lynggaard Jacobsen kan ikke være her i dag grundet konfirmation i familien; men der skal lyde en stor tak for hans stærke og konstruktive indsats som formand for Samrådet, ligesom der skal rettes en stor tak til Sabine Oetzmann fra Dansk Skoleforening for sekretærhjælp og til Jytte Nickelsen for mange timers ekstra arbejde i perioden. Hvad skulle Sydslesvig gøre uden ildsjæle?

Christianslystmødet 27.-28. marts

Det er altid farligt at nævne nogle ildsjæle, idet man så let kommer til at overse andre, f. eks. dem med kirke- og hjemmesiden osv. Forsamlingen bedes bære over med, at jeg alligevel fortsætter lidt i sporet, idet jeg synes, at det er flot, at traditionen med Christianslystmødet fortsætter og det samme med foredragsrækken på Valsbølhus, arbejdet med kirkesiden og hjemmesiden.

Efterårets kredsmøder med valg til Kirkerådet

Husk at sætte kryds i kalenderen d. 10. november i år, når der er valg til kirkerådet.

Valgperioden er ved at rinde ud. Det er sidste Kirkedag for den nuværende "besætning". Herfra skal der lyde en stor tak til kirkerådsmedlemmerne for altid gode og konstruktive drøftelser. Vi kan ind imellem være meget skarpe i debatten; men altid sådan, at vi kan grine sammen bagefter. Det er tegn på god debatkultur.

FORHOLDET TIL DEN NORDELBISSKE KIRKE (NEK)

Aus dem Jahresbericht des Kirchenrates geht hervor, dass der Kirchenrat es als großen Vorteil betrachtet, dass unser neuer Bischof über ausgezeichnete Kenntnisse sowohl des Grenzlandes als auch der beiden evangelisch-lutherischen Minderheitenkirchen im Grenzland verfügt.

Dem Jahresbericht ist auch zu entnehmen, dass die deutsche evangelisch-lutherische Kirche vor grossen strukturellen Veränderungen steht. Herzlichen Glückwunsch zu dem eindeutigen Wahlergebnis bei der Abstimmung über die Fusion zwischen der Nordelbischen Kirche, der Mecklenburgischen- und der Pommerschen Landeskirche.

In der Synode Nordelbiens stimmten 102 für und 26 gegen die Fusion. Die Synode Mecklenburgs hat sich mit 39 gegen 17 Stimmen dafür ausgesprochen und die Synode Pommerns trat mit 44 gegen 13 Stimmen dafür ein. Durch die eindeutigen Ergebnisse ist der Weg hin zur Nordkirche im Jahre 2012 geebnet.

Die kommende Nordkirche wird von Sylt im Westen bis zur deutsch-polnischen Grenze im Osten mit ihren 2,4 Millionen Mitgliedern die fünftgrößte evangelisch-lutherische Landeskirche der Bundesrepublik werden, und wir sind überzeugt, dass Sie, Bischof Ulrich, diese neue große

Kirche an die Gültigkeit bestehender Vereinbarungen über die Zusammenarbeit und über finanzielle Zuwendungen erinnern werden.

Im Zuge der Arbeit hin zu einer Fusion, wird auch ein Landesbischof für die neue Nordkirche gewählt werden. Wer weiß – vielleicht nimmt der kommende Landesbischof der Nordkirche gerade am diesjährigen dänischen Kirchentag in Schleswig teil.

Lieber Hr. Bischof Ulrich. Wir danken Ihnen für Ihre Teilnahme am diesjährigen Kirchentag und für Ihren deutlichen Willen zum Ausbau der Relationen zur evangelisch-lutherischen Kirche der dänischen Minderheit im Landesteil. Ich wünsche Ihnen Gottes Segen über Ihre Arbeit.

TAK

Under afsnittet tak, skal der rettes en stor tak til "vores" generalkonsul Henrik Becker-Christensen for en altid loyal, inspirerende og aktivt medlevende indsats for det danske mindretal, herunder DKS. Vi kunne ikke ønske os en bedre generalkonsul.

Desuden vil jeg her til sidst rette en særlig tak til vores biskop Niels H. Arendt for arrangementet i mandags i Haderslev.

Efter mine notater var der de små 120 stykker, som du nævnte, og jeg har kun hørt positivt om arrangementet. Det var en endog meget god aften du gav os sammen med din hustru Birgitte, samt Annelise Mohr og Margrethe Wind, hvor vi fik lov til at være i både den private og i selve stiftsadministrationens del.

Dejligt at du på den måde markerede båndet hen over grænsen fra Haderslev til de danske menigheder i Sydslesvig, og så er jeg da også en smule stolt over, at så mange engagerede menighedsrådsmedlemmer deltog og var med til at betone gensidigheden i disse bånd.

KIRKEDAGEN 2010

Kirkedagen 2010 agtes afholdt søndag den 25. april.

6. Årsregnskabet 2008

Dansk Kirke i Sydslesvig lider under et efterslæb på vedligeholdelsesområdet, fordi midlerne er utilstrækkelige i forhold til den bygningsmasse, der er og på grund af den alder, bygningerne befinder sig i. Dertil kommer, at DKS i de sidste to år har haft mange hovedstandsættelser på grund af præsteskiift. 1/3 af det beløb, der er blevet brugt til bygningernes vedligeholdelse i 2008 er gået til hovedstandsættelse af 2 præstegårde.

For de mange præster, hvis boliger trænger til en vedligeholdelse, der går langt ud over det, man kan betegne som kosmetisk løft, må det virke besynderligt, at indtægterne fra Kirkeministeriets tilskud faktisk har kunnet dække både udgifterne til præstegårdenes vedligeholdelse og differencen mellem udgifterne for menighedernes refusionsordning og indtægterne via tilskuddet fra NEK.

Hvis planen om at udskifte taget på provsteboligen i Flensborg var blevet realiseret sidste år, ville vedligeholdelsesudgifterne imidlertid have haft en ganske anden størrelsesorden og regnskabet ville som følge heraf have udvist et stort underskud.

På grund af nye og chokerende oplysninger under synsforretningen i sensommeren måtte den oprindelige plan nødvendigvis måtte ændres.

Her viste det sig, at taget på den bygning i Stuhrsallee i Flensborg, der huser både Helligåndskirkens menighedslokaler, præsteboligen og FDF lokaler, trænger til at blive skiftet ud hurtigst muligt. Desuden er et nyt tag er påtrængt i Flensborg Frederiksdal. Endelig viste det sig, at der var en fugtskade i Slesvig-Frederiksberg, hvor der blev konstateret massive svampeforekomster. DKSs rådgivende arkitekt, der deltager i provstesynet frygtede, at hele bygningens trækonstruktion på 1. sal eventuelt kunne være gennemsyret med svampe. Uden kendskab til skadernes nærmere omfang vurderede han, at DKS i værste tilfælde måtte regne med en gennemgribende sanering. Usikkerheden medførte, at al vedligeholdelse, der ikke var tvingende nødvendig, blev stillet i bero. Heldigvis resulterede de nærmere undersøgelser i, at problemets omfang viste sig at være langt mindre, end frygtet. Udelukkende en mindre del af stueetagen var ramt af svampeskader, der ikke havde bredt sig til husets 1. sal. Dette blev dog først kendt i slutningen af oktober/ begyndelsen af november, hvilket er et ugunstigt tidspunkt til at lægge nyt tag. Saneringen i Slesvig-Frederiksberg endte med at koste rundt regnet 20.000 €.

Man kan undre sig over, at det virker som om nødvendigheden af at lægge to nye tage kommer bag på os, når der nu foretages syn i så regelmæssige afstande. Hertil skal siges, at det i lang tid har været kendt, at en udskiftning af taget i Stuhrsallee på et tidspunkt vil blive nødvendigt lige som det har været kendt længe, at taget i Wrangelsgade er i dårlig stand. Dette fremgår også af regnskabets statusside. Kirkerådet har tilbage i 2001 begyndt at danne henlæggelser til nyt tag i Stuhrsallee 17. Til denne bygning er der i flere omgange blevet henlagt beløb på i alt 38.000 €. På grund af, at vi gang på gang bliver overhalet af virkeligheden, vil et nyt tag først komme på tale, når der ingen vej er udenom længere. Her har det vist sig, at det også for arkitekter kan være svært at spå, især om, hvor længe et tag præcist kan holde.

Kirkerådets beslutning om at bruge Kirkeministeriets tilskud til udover vedligeholdelsesudgifterne også at dække underskuddet på refusionsordningen må således betegnes som en engangsforteelse.

Nederst udviser driftsregnskabet et mindre overskud, men herudover har kirkerådet kunne danne en formålsbestemt henlæggelse til et nyt tag på provsteboligen og kunnet danne den fri henlæggelse til formuen, der er tilladt. Det drejer sig om en fjerdedel af indtægterne via bankrenterne og en fjerdedel af indtægterne fra huslejen for ejendommen i Stuhrsallee i Flensborg.

Det er vigtigt at henlægge de beløb til formuen, for hvilke det er tilladt. I har kendskab til, at DKSs formue i de senere år har været gevaldigt på skrump. Sidste år blev I orienterede om, at

bankbeholdningen var blevet reduceret med over en tredjedel i løbet af bare 3 år.

Bankbeholdningen på regnskabet statusside ser umiddelbart ud til at være reduceret med yderligere en tredjedel siden sidste år, men det er heldigvis ikke tilfældet. En stor del af det beløb er tilgodehavender, der på statussiden er udvist som "diverse debitorer". Disse tilgodehavender er blevet tilført bankbeholdningen i løbet af de første måneder i 2009.

Der er to forhold på driftsregnskabet, der kræver forklaring:

For det første har DKS fra A. P. Møller Fondens side modtaget et større beløb end det, der i 2008 er blevet brugt til sanering af Ansgarkirken i Flensborg-Nord. Når differencen er blevet henlagt til brug i 2009 skal det ses i sammenhæng med, at arbejdet står på endnu.

For det andet er der på indtægtssiden returoverførsler både hvad angår Sønder Brarup og Tønning. Disse beløb har kirkerådet oprindeligt henlagt i 2007 til vinduessaneringen i Sønder Brarup og til hovedstandsættelsen af Tønning præstegård ved præsteskit. Udgifterne kunne imidlertid dækkes af indtægterne fra kirkeministeriets refusion vedr. præstegårdens drift og vedligeholdelse, hvorfor de henlagte beløb er blevet tilbageført til regnskabet. Saneringen af præstegården i Sønder Brarup grundet hvid tømmersvamp har været forbundet med udgifter på ca. 27.000 €.

Ordstyreren læser revisionsberetningen op for forsamlingen.

7. Drøftelse og godkendelse af beretningerne

Pastor Søren Agersnap, Sønder Brarup, efterlyser med henblik på de mange taksigelser i kirkerådets årsberetning en tak også til Præsteforeningen. Han gør opmærksom på, at der er en del problemstillinger for de ansatte i Sydslesvig, fordi de følger 2 forskellige slags lovgivninger – både den danske og den tyske. Præsteforeningen medvirker afgørende til at give præsterne gode ansættelsesvilkår.

Lies Eick Rühmann, Midtangelns danske Menighed, savner at høre nærmere om situationen på Vestejdersted, og hvilke tanker man gør sig om at centralisere arbejdet i Garding.

Provst Viggo Jacobsen svarer, at menigheden er interesseret i at bevare prædikestederne på Vestejdersted, og at det vil være svært at leve med, hvis Klitskolen og Follervig danske skoler bliver solgt. Provsten er blevet bedt om at tage menighedens ønsker med til Skoleforeningens Styrelse. Der er moralsk støtte lokalt.

Mattias Skærved, præst i Vestejdersted og Tønning uddyber, at man ikke kan gøre noget mod den generelle samfundsmæssige udvikling med færre mennesker. Der sker en del ude på Vestejdersted. Han har selv oplevet en del aktivitet på de prædikesteder, der p. t. er forsamlingshuse i SSFs regi. Han påpeger, at medlemmerne i Vestejdersted danske menighed peger på 3 fornuftige ting: For det første, at danskheden betyder mere ude på Vestejdersted, end eksempelvis i Flensborg by, fordi man skal kæmpe langt mere for den i sin hverdag; for det andet citerer han Horst Hoop for at have sagt, at fjerner man forlandet til et dige, så skal vandet nok komme og for det tredje, at nok er det rigtigt, at Vestejdersted giver underskud, men det er også rigtigt, at hele Sydslesvig er en underskudsforvaltning.

Kirkerådets årsberetning godkendes enstemmigt ved håndsoprækning.

Isolde Schulze, Harreslev danske Menighed, ønsker sig, at årsregnskabet også kommer til at udvise tallene fra året i forvejen og efterlyser desuden en bedre overskuelighed. Hun understreger, at returoverførsler af hensættelser er penge, der har været øremærket til et bestemt formål og derfor giver et forkert billede af indtægtsforholdene for DKS.

Årsregnskabet godkendes enstemmigt ved håndsoprækning.

8. Valg af to revisorer og to revisorsuppleanter

Kirkerådet foreslår valg af Gerd Pickardt og Alfred Mejenborg som revisorer, og valg af Horst Schneider og Sven-Olaf Christensen som revisorsuppleanter.

De foreslåede vælges ved akklamation.

9. Godkendelse af nye retningslinjer for DKSs virke

Provsten understreger indledningsvis, at retningslinjerne ikke skal betragtes som indgreb i den enkelte menigheds vedtægter, men at retningslinjerne er Kirkedagens anbefalinger til brug for menighedsrådsmedlemmerne i de 35 menigheder i Sydslesvig. Der er fra flere menighedsråds

side blevet ytret ønske om at tilpasse retningslinjerne, hvad angår medlemsbidrag for de medlemmer, hvis indtægter beskattes i Danmark, hvilket har været én afgørende årsag til, at retningslinjerne er blevet taget op til revision.

Bodil Heyer motiverer det ændringsforslag, kreds 5 har fremsat, og som vedrører afsnittet med overskriften "MEDLEMSBIDRAG". For det første vil kredsen gerne have tilføjet, at medlemmerne bør afgive en årlig dokumentation for deres indtægter, således at det kan kontrolleres, om 5 % af løn- hhv. indkomstskatten er blevet betalt. For det andet ønsker kredsen, at sætningen med følgende ordlyd: "Kirkerådet anbefaler, at mindstebidraget sættes til 2 gange årsbidraget til DKS" bør falde bort. For det tredje er en yderligere ændring udelukkende betinget af, at kirkerådet har ændret teksten efter mødet i kreds 5. Bodil Heyer understreger desangående, at kredsen kan bifalde kirkerådets ændring.

Kirkerådsmedlem Lorentz Korsgaard konstaterer, at kredsens forslag således er reduceret til to ændringer nemlig dels, at medlemmerne årligt dokumenterer deres indtægter og dels, at ovennævnte sætning bortfalder. Med henblik på den årlige dokumentation understreger Lorentz Korsgaard, at menigheden udelukkende kan bede sit medlem herom, hvis dette også er et krav ifølge den pågældende menigheds vedtægter. Han tager som udgangspunkt, at de delegerede ingen enighed vil kunne opnå om en sådan ændring, hvorfor han foreslår kreds 5 at trække denne foreslåede ændring tilbage.

Med henblik på det andet af kredsen fremsatte forslag om at lade den sætning udgå, ifølge hvilken kirkerådet anbefaler, at mindstebidraget sættes til 2 gange årsbidraget til DKS, fremsætter Lorentz Korsgaard på kirkerådets vegne et mæglingsforslag gående ud på, at mindstebidraget sættes til *mindst* 2 gange årsbidraget til DKS.

Ordstyreren spørger, om kreds 5 kan følge det af kirkerådet fremsatte kompromisforslag, idet retningslinjerne ikke er bindende for den enkelte menighed med mindre, den har indført retningslinjernes anbefalinger i sine vedtægter.

Ulrich Terp kritiserer, at det bliver lidt løst, hvis ikke retningslinjerne er bindende.

Jytte Nickelsen medgiver, at brugen af ordet "bindende" kan være misvisende, men at det er centralt, at retningslinjernes indhold kun kan have "bindende" virkning i forhold til det enkelte medlem, hvis de er omsat i menighedernes vedtægter.

Provst Viggo Jacobsen peger på, at en forpligtelse til fremlæggelse af menighedsmedlemmets skatteforhold kun kan have betydning, hvis menigheden har en sanktionsmulighed, hvilket ikke er tilfældet.

Torsten Wulff, Sønderbrarup danske menighed opfordrer til at afvise kreds 5s ændringsforslag. Han ønsker ikke, at menighedens kasserer får mulighed for at se på hans skattebillet. Han spørger, om de medlemmer, der betaler et højere beløb, end det, de er forpligtet på, i så fald skal anmodes om at betale mindre? Samtidig understreger han, at enhver kasserer selvfølgelig kan være behjælpelig med at udregne 5 %, men at det ikke bør pålægges nogen at udlevere skattekortet til sin forening.

Helene von Guionneau, Aventoft og Omegns danske menigheder, mener, at Kirkedagen ikke kan sige ja til den af kreds 5 fremsatte ændring. Hun frygter, at det ikke vil gavne de enkelte menigheders medlemstal at få indført en passus, ifølge hvilken menigheden har krav på indsigt i det enkelte medlems indtægtsforhold.

Jochen Arndt, Sct. Hans danske menighed, understreger, at hans menighed har behov for flere indtægter. Han betragter det som menighedsrådsmedlemmernes fornemme opgave at anmode medlemmerne om at komme nærmere de 5 %. Heri ser han en stor forpligtelse for det enkelte medlem af menighedsrådet.

Den del af kreds 5s ændringsforslag, der vedrører medlemmets årlige dokumentation sættes til afstemning. 11 stemmer for. Dermed er forslaget forkastet.

Det af kirkerådet fremsatte mæglingforslag sættes til afstemning. 14 stemmer imod. Dermed er forslaget vedtaget.

De således ændrede retningslinjer, ifølge hvilke mindstebidraget sættes til mindst 2 gange årsbidraget til DKS sættes til afstemning. 1 stemmer imod, 4 afholder sig fra at stemme. Dermed er de ændrede retningslinjer vedtaget.

10. Menighedernes børne- og ungdomsarbejde v. konsulent Thomas Hougesen

Thomas Hougesen orienterer om MBUs projekt med elever fra både Duborg-Skolen og A.P. Møller Skolen, det såkaldte "projekt over grænsen", som blev til med udgangspunkt i en henvendelse fra organisten ved Sct. Kathrinæ Kirke i Hjørring, som bad MBU arrangere en rundtur i Sydslesvig for kirkens børne- og ungdomskor.

Efterfølgende havde MBU og Ten Sing besøgt Sct. Kathrinæ Kirke sammen med Pastor Ib Nedergaard Christensen, og hvor der var blevet arbejdet med kirkens konfirmander i forskellige workshops med afsluttende ungdomsgudstjeneste. Under besøg på to skoler havde de unge fortalt om "det at være ung i Sydslesvig og om det danske mindretal". De havde ligeledes medvirket i søndagens højmesse.

Den lokale avis overskrift havde lydt: "Unge fra Sydslesvig brød isen".

Samme konception blev brugt under et besøg i Grenå – Vejlbj og Vivild kirker på Djursland, hvor den lokale avis' overskrifter efterfølgende lød: "Unge bryder grænser ned i kirken" og "Ungdom over grænsen skabte rum for musik og kunst i kirken".

Thomas Hougesen konstaterer afslutningsvis, at selv om vi ikke læser så meget om kirkens unge i aviserne i Sydslesvig, så medvirker de ganske frivilligt og af lyst til at udbrede kendskabet til Sydslesvig i Danmark. Om efteråret går turen til Herning.

11. Eventuelt

Provsten retter på kirkerådets vegne en stor tak til Ten Sing. Han takker ordstyrer Simon Faber, Slesvig-Ansgar og de mange gæster nordfra og gør afslutningsvis opmærksom på kronprinsparrets besøg d. 6. maj, hvor de indbudte senest skal sidde på deres pladser i kirken kl. 13.50.

12. Afslutningen sker ved pastor Susanne Bramsen Böll, Harreslev.

Kirkedagen slutter kl. 17.15.

3. Tale v. formanden for Landsforeningen af Menighedsråd, Inge Lise Pedersen

Menighedsrådsarbejde i dagens Danmark – er der noget at lære af det?

Menighedsrådet ansvarsområde

Menighedsrådets ansvarsområde er fastlagt i Lov om menighedsråd. Siden juni 2007 har der i § 1 stået at "Sognets kirkelige og administrative anliggender styres af menighedsrådet".

Senere i samme paragraf står der en slags formålsparagraf med ordene "Det påhviler menighedsrådet at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse". Og i bemærkningerne til loven betones, at målsætningen for det kirkelige arbejde i sognet drøftes og fastlægges i et samvirke mellem præsten og de valgte medlemmer (som jo tilsammen udgør menighedsrådet).

Det betyder, når man ser det under et, at det er sket med den gamle forestilling om at menighedsrådet tager sig af rammerne og præsterne af indholdet. Nu er det skåret ud i pap, at vi som menighedsrådsmedlemmer har et medansvar for indholdet, og netop medansvar, for det fremhæves samtidig at dette ansvar skal løftes af præst og menighedsråd i fællesskab. Dvs. præst og menighedsråd pålægges at samarbejde, at virke sammen.

Men hvad betyder det i praksis? Det er lidt vanskeligt at sige det klart, for der er en del der stadig gør som de plejer, uden at lade sig anfægte af lovændringer. Men det kan I jo ikke lære meget af, og der er heller ikke megen inspiration at hente i en klagesang over at man lader plejer råde. Så det vil jeg ikke kede jer med.

Der er også nogen der forsøger at professionalisere sig ud af alle problemer, at betale sig fra det. Det er en kortsigtet løsning – og for jer i Sydslesvig nok slet ikke nogen løsning, så det lader vi også ligge.

Jeg vender senere tilbage til, hvad der ligger i de smukke ord om samvirke.

Menighedsrådet bør afspejle menigheden/sognet

Hvordan skal menighedsrådet være? Menighedsrådet er menighedens forlængede arm. Derfor skal det helst afspejle menigheden, dvs. have både mænd og kvinder, yngre og ældre, som medlemmer, og gerne folk med forskellige kompetencer og forskellige synspunkter. Det gør ikke noget, at man ikke er enige om alting. Så længe man respekterer hinanden, kan man godt klare, at det slår gnister engang imellem.

Til gengæld er det meget trist når et kirkeligt parti eller en særlig gruppering forsøger at sætte sig på både menighedsrådet og præsten. Magtsyge bliver ikke smukkere af at udspilles inden for kirken. Heller ikke når den forklædes som nidkærhed for evangeliet.

Forskellige tilgange til arbejdet gør derimod ikke nødvendigvis rådet handlingslammet. De kan tværtimod gøre det mere dynamisk. Det er faktisk et moderne ledelsesprincip, som markedsføres

under navnet mangfoldighedsledelse, og det er oplagt at gøre brug af det i kirken. Det svarer nemlig godt til at menigheden ikke kan bestemmes som en gruppe mennesker, der er enige om alt muligt. Menigheden er ikke en meninghed, et parti. Det er ikke meninger vi er fælles om, men orienteringen. Vi er som menighed så at sige vendt i samme retning.

Det er denne fælles orientering, der gør os til menighed, og den bliver genopfrisket i hver eneste gudstjeneste.

Folkekirken på markedet

I det hele taget er det jo godt at blive mindet om hvorfor vi er der som menighedsrådsmedlemmer. Også fordi hverken kirken eller folkekirken længere er det selvfølgelige. Nu har den danske kirke jo aldrig været noget selvfølgeligt her i Sydslesvig, og medlemskab af den har altid været noget man skulle vælge bevidst, men det er noget nyt også for den danske kirke i Sydslesvig, at den evangelisk lutherske kirke ikke længere er (næsten) ene på markedet, men én blandt mange forskellige kirkesamfund, ja blandt flere religioner. Det er en udfordring, som man de fleste steder først for alvor er blevet klar over i de allersidste år. Hvordan er man **folkekirke** i den situation, og hvordan er man dansk folkekirke i Sydslesvig i den situation?

Manglende forankring i den kristne tro

Tilstedeværelsen af andre religioner og andre kristne menigheder gør det vigtigere at den enkelte ved hvor man selv står, og hvad ens kirke står for, og at man tør sige det. Det var ikke så nødvendigt da jeg var barn og alle i sognet hørte til folkekirken lige med undtagelse af tømreren der var syvendedagsadventist, Frans og hans familie der hørte til Jehovas vidner og familien Kabatten der var polakker og katolikker.

Vi skal ikke overvurdere den *viden* som tidligere generationer havde om kristendommen, men de havde lært et kristent sprog fordi de havde lært salmevers (jeg har selv lært ca. 700 salmevers i min skoletid), men det gør man ikke mere og det betyder at de fleste folkekirkemedlemmer ikke er fortrolige med biblens sprog.

Desuden var der sjældent nogen der dengang stillede spørgsmål ved kristendommen i folkekirkeaftapning. Den var det selvfølgelige.

I dag går det ikke at den enkelte folkekirkekristne ikke kan svare for sig, men må sige "Det må du spørge præsten om", hvis der er en kollega der spørger til folkekirkens grundlag måske ud fra en pinsekirkebaggrund, måske som muslim eller hindu, eller som ateist. Vi må kunne svare for os selv, men det er vi ikke meget for, heller ikke faste kirkegængere.

Der er både tale om manglende viden om hvad man står for, manglende erkendelse af at der er en viden man mangler, og manglende vilje til at ville stå inde for noget som helst, selv om man er medlem.

Det er en af de alvorlige udfordringer, og det klares ikke med et par foredragsaftener.

Der er brug for en form for undervisning som er noget andet end almindelig orienterende aftenskoleundervisning. Det er snarere hvad man kunne kalde indføring eller måske endda

indøvelse i kristendom og i et kristent sprog. Det er en krævende opgave, som der skal teologer til, og helst præster, for at etablere en sammenhæng mellem undervisningen og gudstjenesten.

Og opgaven har både en organisatorisk side og en indholdsmæssig

Hvordan organiserer man det bedst? Hvem tager initiativ? Hvor finder vi resurserne?

Og hvordan får vi folk til at deltage?

Og det er jo ikke kun de andre, der skal deltage. Det er i høj grad menighedsrådsmedlemmerne selv. For vi er heller ikke altid for velbevandrede i kristendommens grundsætninger, og når vi har medansvar for at være kirke lokalt, må vi jo også vide hvad der er op og ned på gudstjenesten, ja på kristendommen i det hele taget.

Gudstjenesten er der mulighed for at deltage i hver søndag, så den skulle vi nok kunne få lært som MR-medlemmer, og at være menighedsrådsmedlem uden at gå i kirke er en selvmodsigelse. Ikke for at man kan pukke på en særlig fromhed, men simpelthen fordi man afkvalificerer sig selv hvis man aldrig deltager i gudstjenesten. Hvordan vil man vælge præst, hvis man ikke kender gudstjenesten ordentligt fra selvoplevelse?

Målsætning

Når selvfølgeligheden er væk, mangler også indforståetheden blandt menighedsrådsmedlemmerne om hvad det vil sige at være kirke og menighed lokalt. Derfor bliver det nødvendigt at drøfte målsætning.

Som menighedsråd har vi medansvar for at være kirke lokalt. For at kunne udmønte det ansvar må vi gøre os klart, hvordan den lokale sammenhæng ser ud og hvordan vi ønsker at være kirke i den sammenhæng, her og nu. Det er det der ligger i det forkætrede begreb målsætning, som jo ikke handler om at vi skal sætte målestokke op for alt så de kan måles og vejes, men at vi skal sætte os mål.

Kirkens opgave er strengt taget altid den samme: forkyndelse, undervisning, mission og diakoni. Men hvad er vigtigst, søndagsgudstjenesten, kirkelig undervisning eller eftermiddagsmøderne for ældre? Hvis vi ikke giver os tid til at drøfte, hvordan vi skal prioritere opgaverne, og om vi har resurser til at løse dem alle, vil det svide til os selv. Først derefter kan vi fordele de praktiske og administrative opgaver og gå til arbejdet. Både præster og valgte medlemmer bør deltage i afklaringsprocessen. Mange ting tager sig anderledes ud fra prædikestolen, end når de ses fra kirkebænken, og når begge synsvinkler er med, får vi et mere dækkende billede af virkeligheden. Derfor er samarbejdet mellem præsten og de valgte medlemmer vigtigt, når der skal prioriteres. Det er samtidig et udtryk for at vi ikke kan lægge hele ansvaret for det kirkelige arbejde på præsten, selv om han/hun selvfølgelig trækker det tungeste læs på grund af sin teologiske kompetence, og fordi vedkommende er ansat og ikke blot som vi andre udfører arbejdet i sin fritid. Der er mange menighedsråd der er i gang med at drøfte målsætning, men nok ikke så mange der har været hele processen igennem. Jeg kan derfor ikke øse ud af erfaringerne, men vil stilfærdigt pege på, at selv målsætningsdebatter der ikke er helt professionelt gennemført kan gavne i det lokale menighedsrådsarbejde og i det kirkelige arbejde i det hele taget. Og man lærer meget af

processen, både om sognet og menigheden og om sig selv som menighedsråd. Men det er vigtigt at man ikke bruger det som et påskud til at tryne hinanden.

Hvis der ikke er gensidig respekt for de forskellige synspunkter der kommer frem, bliver det ikke en frugtbar proces.

Samvirke mellem præst og valgte medlemmer af rådet – hvordan?

I bemærkningerne til lovændringen i 2007 er ordet samvirke som nævnt centralt. Og det har siden da været diskuteret meget hvordan det skal forstås.

En ting står fast: En nødvendig forudsætning for samarbejdet er gensidig tillid.

Forudsætningen for at der overhovedet kan komme en frugtbar proces er at der er tillid mellem parterne. I betragtning af at menighedsrådet jo selv har valgt præsten, skulle man tro at det var en selvfølge. Men der er jo også tale om en gensidig tillid. Et udtryk for tillid er at man betror den anden nogle opgaver. Og ofte ser man folk vokse med de opgaver de får – hvis det vel at mærke er realistiske opgaver. Det samme gælder menigheden og menighedsrådet.

Som præst at ville gøre alting selv kan let opfattes som mistillid til menigheden. Som om vi andre, de læge, overhovedet ikke kan noget. Bliver vi ikke betroet noget, må det jo være fordi præsten ikke stoler på at vi kan noget som helst. Men før vi i menighedsrådet deler opgaver ud, må vi drøfte hvor vi vil hen.

En enighed mellem præst og valgte medlemmer om målsætningen er en forudsætning for at få et samarbejde til at fungere. Det er ikke sikkert at enigheden er givet på forhånd, og det er ikke alle steder lige nemt at komme til enighed, men des vigtigere er det at nå frem til en overenskomst om det.

Målsætningen angiver hvad man vil til sammen, men det betyder ikke at man skal gøre alt sammen. Det meste gør man hver for sig, og især præsten, men også de andre ansatte, gør meget af det, de valgte medlemmer af menighedsrådet og andre frivillige gør også noget; hvor meget varierer fra sted til sted. Men uanset hvordan arbejdsdelingen er, er også de valgte medlemmer forpligtede på at virkeliggøre målsætningen.

Og sådan som jeg tolker menighedsrådsloven, skal præstens pastorale forpligtelser medvirke til at fremme den aftalte målsætning. Nogle steder kan det også være nyttigt – eller nødvendigt – på dette sted at indbygge en samtale om hvor grænsen går for præstens uafhængighed af menighedsrådet, og hvad der er af forpligtelser over for præsten.

Jeg tolker menighedsrådsloven samt bemærkningerne om samvirke således at de valgte medlemmer og præsten er forpligtede på sammen at formulere de rammer, der er for præstens arbejde, og de mål arbejdet skal stræbe hen imod.

Nogle præster mener at samarbejdet består i menighedsrådets opbakning af deres ideer, under alle omstændigheder, men de tåler ikke at der overhovedet bliver sat spørgsmålstegn ved noget af det de selv tager initiativ til. Det går ikke.

Præsten kan ikke forvente at alle ideer bliver tiljuble, men de ting der går igennem, som altså er et fælles projekt, det bør bakkes 100% op af menighedsrådet.

Det betyder også at hvis foretagendet mislykkes, så er det ikke præstens problem eller præstens skyld, men det er en fælles misere, for det var et fælles projekt.

Og når jeg er mest bramfri, udtrykker jeg menighedsrådets medansvar på den måde, at vi så også har medansvar for når det går ad Helvede til. Og det er måske mere vigtigt end at have medansvar for succeserne. Dem kan vi jo alle klare.

Samvirke i praksis – hvordan gør man?

Meget handler om **kommunikation**. Og det vil jeg godt opholde mig lidt ved, for det er min erfaring at det knirker lidt mange steder mellem præst og menighedsråd. Og som i ægteskaber: når det knirker, er det sjældent kun den enes ansvar.

Ligesom det er sikrest at følge færdselsreglerne, hvis man ikke vil køres ned, så er der en række kommunikationsregler, som det kan betale sig at følge, hvis man vil undgå unødige konflikter (det er ikke alle konflikter der er unødvendige, og de nødvendige konflikter skal ikke undgås, de skal løses). De fleste af os kan blive bedre til at kommunikere.

- Jeg taler på egne vegne og siger derfor jeg, og ikke "man" eller "dem".
- Vi taler *med* hinanden ikke *om* hinanden, også når det drejer sig om kritik.
- Det er tilladt at fejle. Hvis vi ikke tillader os selv at fejle, kan det føre til at vi slet ikke tør gøre noget, af ren og skær frygt for at gøre fejl.

Begge parter skal give og modtage respons.

Det vanskeligste punkt i kommunikationen (efter min mening) er at begge parter skal vænne sig til både at give og modtage respons.

Det betyder ikke at kirkegængerne skal give karakter til prædikenen i kirkedøren hver søndag, eller at vi i det hele taget skal overdænge hinanden med ros ved enhver given lejlighed, men det duer heller ikke, hvis vi aldrig giver præsten nogen respons på det han/hun laver. Vi skal forsøge at sætte ord på, i hvert fald en gang imellem, og sige *hvad* vi finder er godt, og ikke blot sige "Tak for en god prædiken".

Og allersværest: Hvis der er noget vi slet ikke synes fungerer, så skal vi sige det til præsten selv og ikke til alle mulige andre i sognet/menigheden (det samme gælder jo samarbejdet i almindelighed i menighedsrådet, men mange menighedsrådsmedlemmer er mere utilbøjelige til at sige noget til præsten end til andre medlemmer). Vi kan ikke forudsætte at præsten selv altid er klar over, hvor det halter, og vi lader ham/hende i stikken med problemerne, hvis vi ikke tager os sammen og siger til.

Frihed og rummelighed

En meget vigtig ting i forholdet mellem præst og menighedsråd er accept af den anden part som han/hun er, og frihed til at finde sin form og vokse på sin egen måde. Både dette og det med at give respons er noget vi bør lægge vægt på af lutter egoisme. Vi får nemlig bedre præster ud af det, og det får vi jo selv glæde af, så det er simpelthen dumt ikke at gøre det.

Vi ved jo godt hvornår vi selv yder vort bedste: når vores kompetence bliver værdsat, når vi føler vi gør gavn, måske endda er (næsten) uundværlige, og når vi får mulighed for at udvikle os ved at få nye udfordringer.

Og vi må antage at der gælder det samme for præster. De er jo også en slags mennesker. Den frihed jeg taler om forudsætter naturligvis at præsterne føler sig forpligtet både på det budskab som de er sat til at forkynde, og på den menighed de er blevet betroet.

Hvad det er for et budskab de er forpligtet på, er selvfølgelig noget der kan diskuteres – og det skal diskuteres. Gerne i menigheden. Faren er ikke teologisk uenighed, men skråsikkerhed - eller ren og skær ligegyldighed over for hvad det er der prædikes.

Tro er ikke det samme som skråsikkerhed, hvad enten skråsikkerheden er biblicistisk eller grosbøllsk. Så længe der er tvivl er der håb, for tvivlen er en side af livet. Hvor skråsikkerheden sætter ind, lades alt håb om liv og livgivende ord ude.

Rummeligheden gælder også de mange der er optaget af hvad man ofte kalder ny spiritualitet. Det kan ikke passe at alle de mennesker der savner noget åndeligt i deres liv, noget spirituelt, skal søge til mere eller mindre tvivlsomme religiøse guruer, når der er masser af ånd i kristendommen. Også i den folkekirkelige tradition. Hvis vi tør lukke op for den.

Jeg taler her for åbenhed men ikke konturløshed. Vi skal ikke lade fem og syv være lige, men vedkende os "de dybe længsler". Følelser er altså også legitime i folkekirkelig sammenhæng. Det er ikke hjerne alt sammen.

Vi er lige nu i en situation hvor samfundsdebatten og det politiske liv er præget af stor **berøringsangst for det religiøse** (samtidig med at mange mennesker er optaget af en vag og ubestemt religiøsitet).

Jeg er tilbøjelig til at være enig med Iben Thranholm (redaktør af et religiøst program i Danmarks Radio, selv teolog og katolik). Hun siger: De kristne undertrykker sig selv, og de er ofte blufærdige over for deres eget religiøse sprog. Muslimerne har for eksempel intet imod at stile sig op og være stolte af deres tro. Kristne tør ikke rigtig snakke frit fra leveren. Når man ser at religiøse minoriteter faktisk er i stand til at sætte dagsordenen i den religiøse debat, skyldes det at de kristnes tavshed og fravær efterlader et tomt rum. Det er ærgerligt – også i forbindelse med den debat vi oplever omkring integrationen." (Information 24.- 25. januar 09)

Jeg tror på, at mange integrationsproblematikker ville være mindre problematiske, hvis flere danskere havde været mere rodfæstede i deres egen kristne tradition. Muslimeres synlige religiøsitet ville heller ikke have virket så faretruende. På den måde kunne kristne let være brobyggere i integrationen, men så længe religion bare er noget der bliver lukket ned for, kommer vi ingen vegne, siger hun (smst).

Hvis vi skal følge Iben Thranholms opfordring skal vi altså smide noget af den religiøse blufærdighed over bord.

Jeg tror også vi har misbrugt ordet blufærdighed. Når vi ikke som almindelige lægfolk kan eller tør "præsentere og repræsentere kristendommen" som Niels Henrik Arendt har formuleret det, så skyldes det måske snarere åndelig dovenskab end blufærdighed. For hvis vi skal kunne være repræsentanter for kristendommen, så må vi jo skaffe os et minimum af kundskab om hvad den går ud på, og vi må også gøre op med os selv i hvilken grad og hvordan vi kan stå inde for det. Det er jo ikke nok at stå på et ben og lire Luthers lille katekismus af, for mennesker af i dag kræver at både præster og lægfolk er autentiske, at vi står inde for det vi siger.

Det hører til mine visioner for folkekirken arbejde at den ikke står og falder med 2000 præster, men at der også som minimum er 16.000 menighedsrådsmedlemmer, men helst også mange tusinde "almindelige" menige medlemmer, der kan tale for sig selv om hvad den danske folkekirke står for, og som med glæde kan berette om hvad den betyder for dem selv. Både om søndagen og alle de andre dage.

Helt kort sammenfattet: Folkekirken, både i Danmark og i Sydslesvig, står kun på solide ben hvis der er en menighed der tør og vil være kirke. Præsterne kan ikke løse opgaven alene, uanset hvor hårdt de arbejder.

Hvis det skal lykkes at bevare en folkekirke, så må der være en menighed der er så rodfæstet i kristendommen, at den enkelte har overskud til at være åben og inkluderende. Jeg har engang hørt nogen kalde det ortodoksiens generøsitet.

Overskud og generøsitet, ja glæde ved både evangeliet og gudstjenesten som det sted hvor evangeliet først og fremmest høres og mærkes, og lidenskab for at dele den glæde med andre. Det skulle alt sammen være det som driver værket.

Her kunne vi nok lade os inspirere lidt af nogen af de andre og meget forskellige migrantmenigheder som er kommet til i de seneste år. Jeg mener ikke vi skal kopiere deres stil, men hvad med at lade sig inspirere til at turde vise at glæde faktisk er en vigtig del af en gudstjeneste?

Hvordan det daglige arbejde så bliver, det kan være vanskeligt at sige noget meget præcist om, for det eneste sikre er at det bliver forskelligt i de forskellige sogne og menigheder. En frugtbar mangfoldighed er en anden del af min vision for det folkekirkelige arbejde i de nærmeste år. Glæd jer over de muligheder I har som medlemmer og som menighedsrådsmedlemmer for at præge den kirkelige hverdag, og glæd jer over hvad det arbejde giver til jeres eget liv.